

	T.C NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HASTANESİ	DOKÜMAN KODU	TH.TL.31
		YAYIN TARİHİ	15.03.2022
		REVİZYON NO	01
	ACİL DURUMLARDA KAN BİLEŞENİ TRANSFÜZYON TALİMATI	REVİZYON TARİHİ	01.01.2024
		SAYFA NO	1 / 2

- AMAÇ:** Hastanemizde kan bileşenlerinin acil transfüzyonunda uyulması gereken kurallara uyarak gelişmesi olası komplikasyonları önlemektir.
- KAPSAM (UYGULAMA ALANI):**Hastanede sağlık hizmeti verilen tüm birimleri kapsar.
- SORUMLULAR:**
  - Kan merkezi çalışanları
  - Kan bileşeni istemi yapan birim çalışanları
- UYGULAMA DETAYI:**

4.1. Acil durumların derecesini tanımlamak için Dünya Sağlık Örgütü tarafından belirlenmiş aşağıdaki terimler kullanılır;

Çok acil: Kan bileşeni 15 dakika içinde temin edilmelidir.
Acil: Kan bileşeni bir saat içinde temin edilmelidir.
Öncelikli: Kan bileşeni 3 saat içinde temin edilmelidir.

Acil transfüzyona karar veren doktor kan merkezi ile temas kurar ve yukarıdaki terminolojiyi kullanarak durumu bildirir. Çok acil durumlardaki telefon ile yapılan isteklerde hasta kimlik bilgileri, gereken kan bileşeni sayı ve tipine ait bilgiler tam olarak bildirilir. Doktor hemen hastanın doğru etiketlenmiş bir kan örneğini ve imzaladığı kan istem formunu acil kısmını da doldurarak transfüzyon merkezine gönderir.

4.2.Çapraz karşılaştırmının yapılamadığı acil durumlar:

Çapraz karşılaştırması yapılmamış kanın şiddetli transfüzyon reaksiyonu riski taşıdığı bilinerek, kullanımının sadece yaşamı tehdit eden durumlarda sınırlandırılması gerekir. Böyle bir uygulamanın tüm sorumluluğu endikasyonu koyan hekime aittir. Endikasyon, tıbbi kayıtlarda bulunmalı ve istek formunda klinik hekimin ad-soyad ve imzası yer almalıdır.

Acil durumlarda her iki kan grubuna bakılarak çapraz karşılaştırma yapılmaksızın ABO- RhD uygunluğu ile transfüzyon yapılabilir.

Çapraz karşılaştırma testini yapıp yapmamak durumun aciliyet derecesine bağlıdır.Kan Merkezine kaç ünite kan istendiği ve bunları hazırlamak için ne kadar süre tanındığı bilgisi verilmelidir.

Transfüzyon acil koşullarda yapılmış olsa dahi mevcut örneklerle en kısa zamanda kan grubu tiplendirilir ve çapraz karşılaştırma yapılır. Çıkışı yapılan kan bileşenlerinin hortum segmentleri veya tüpleri uygun ısıda 7 gün saklanır.

4.3.Acil Transfüzyon

Acil transfüzyon “standart transfüzyon öncesi testler” yapılmadan kanın transfüzyon için verilmesidir. Transfüzyonun gecikmesi halinde hasta yaşamının tehlikeye gireceği durumlarda yapılır. Mutlak gereklilik yoksa bu şekilde transfüzyon yapılmamalıdır. Hastanın eski kayıtları ya da bilinen kan grubu beyanı doğrultusunda transfüzyon yapılamaz.

	T.C NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HASTANESİ	DOKÜMAN KODU	TH.TL.31
		YAYIN TARİHİ	15.03.2022
	ACİL DURUMLARDA KAN BİLEŞENİ TRANSFÜZYON TALİMATI	REVİZYON NO	01
		REVİZYON TARİHİ	01.01.2024
		SAYFA NO	2 / 2

Kan grubu tiplendirmesi için yeterli sürenin olmadığı, hayati tehlike durumlarında ise O RhD negatif eritrosit süspansiyonu ve/veya AB grubu taze donmuş plazma kullanılabilir.

Böyle bir durumda kan merkezi telefonla bilgilendirilir ve transfüzyon öncesi örnek ve/veya kan istek belgesi en kısa zamanda gönderilir.

Acil transfüzyon hastanın oksijen taşıma kapasitesini artırmak ve damar içi kan hacmini normal sınırlarda tutmak için yapılır.

Hipovolemik şok durumlarında, acil sıvı replasmanı kristalloid veya kolloid sıvılarla yapılabilir. Bu durum hastanın damar içi kan hacmini normale getirmeye yeterse acil transfüzyon ihtiyacı azalır ve bu da transfüzyon öncesi testlerin yapılabilmesi için zaman kazanılmasını sağlar.

Acil transfüzyon için hastane stoğunda 2-6 ünite O Rh negatif eritrosit süspansiyonu tutulmalıdır. Bu kanlar hasta ile aynı gruptan kan bulunana kadar çapraz karşılaştırma yapılmaksızın kullanılabilir.

Eğer hastaya 5 üniteden daha fazla O RhD negatif eritrosit süspansiyonu transfüze edilmiş ise transfüzyona O RhD negatif eritrosit süspansiyonu ile devam edilir.

Aynı durumdaki bir hastada plazma ve trombosit ihtiyacı AB grubu (Rh uygunluğu aranmaksızın) TDP ve trombosit ile karşılanabilir.

4.4.Kan Örnekleri

Kan örneği tüpleri etiketlerinde hastanın adı-soyadı (biliniyorsa), başvuru numarası ya da hastayı tanımlayacak bilgiler bulunmalıdır. Kan örneği tedaviye başlanmadan önce alınmalıdır. Hastadan kan örneğinin alındığı, bu örneğin laboratuvara geldiği ve hastaya kan çıkışının yapıldığı zaman kayıtlarda görülmelidir.

4.5.Mikrobiyolojik Tarama Testleri

Hasta ile aynı kan grubunda ama serolojik testleri yapılmamış bir kan yerine serolojik testleri yapılmış O RhD negatif kan verilmelidir.

O RhD negatif eritrosit süspansiyonunun bulunmadığı durumlarda; transfüzyon yapılmadığı durumda hastanın hayatının tehlikeye gireceğine dair kesin ölçütler bulunmalıdır. Bu bilgiler hastanın dosyasına da kaydedilmelidir.

4.6.Hastanın Farklı Kan Grubu ile Transfüzyonu Sonrası Tutum:

Kendi ABO grubundan farklı bir ABO kan grubu ile transfüzyon yapılan hastanın transfüzyon gereksinimi devam ederse kendi ABO grubu ile transfüzyonu istenebilir. Ancak bu dönüşümün güvenliği, transfüzyonu istenen alıcının o anki örneğinin plazmasındaki anti-A ve anti-B'ye bağlıdır.

Hastanın orijinal kan grubundan eritrositler ile taze elde edilmiş hasta plazması uyumlu ise (çapraz karşılaştırma) hastanın kendi kan grubu ile transfüzyonu sürdürülebilir.

Ancak çapraz karşılaştırma uyumsuz bulunursa, alternatif kan ile transfüzyon sürdürülmelidir.